

Magyar Labdarúgó Szövetség

Etikai Kódex

1. AZ ETIKAI NORMÁK ALAPELVEI

Ezek a normák a sportot olyan társadalmi és kulturális jelenségnek tekintik, mely – ha a sportszerűség (fair play) szellemében űzik – a társadalmat gazdagítja, és elősegíti az egyének, csoportok, nemzetek közötti megértés és barátság erősítését. A sport mindenkinek lehetőséget nyújt képességei felismerésére, fejlesztésére és kifejtésére és lehetőséget nyújt az önismeret javítására. A sport örömet szerez művelőinek, hozzájárul az egészség megőrzéséhez, kitűnő nevelési eszköz az ifjúság körében, elősegíti az egyéni jólétet és a társadalmi együttélést.

Az etika nem korlátozódik az írott szabályok betartására. Ez a fogalom a labdarúgásban résztvevők egymással szembeni helyes magatartását és az alkalmazkodási szellemet is magában foglalja. Az etika azon a gondolaton alapszik, hogy képesek vagyunk beleélni magunkat mások helyzetébe, és ennek megfelelően cselekedni.

Az etikai normáknak megfelelő magatartás egyre fontosabbá válik a mai labdarúgásban. Minél magasabb a színvonal, annál nehezebb a teljesítmény fokozása, és egyre kisebbé válik a különbség győztes és vesztes között. Ezzel együtt növekszik a kísértés, hogy meg nem engedett eszközökhöz nyúljanak a résztvevők, ha ezáltal megtehető a sikerhez vezető utolsó kis lépés.

A labdarúgás etikai normái meghatározásának célja, hogy legszélesebb értelemben elősegítsük és hangot adjunk a sportszerű és toleráns versenyszellem fontosságának sportágunkban és mindennapi életünkben egyaránt.

Csak a sportszerű mérkőzés jelent igazi élményt, szórakozást!

2. ETIKAI NORMÁK A JÁTÉKOSOK SZÁMÁRA

A mérkőzések minősége, a résztvevők és nézők öröme és szórakozása elsősorban a játékosok teljesítményétől és magatartásától függ.

2.1. A képességek fejlesztése, maximális erőfeszítés a győzelem érdekében

Minden játék célja a győzelem. Aki nem a győzelemért harcol, becsapja csapatát, annak szurkolóit, az ellenfelet, a nézőket és rossz fényben tünteti fel önmagát. A játékos tegyen meg minden tőle telhető erőfeszítést a játék minél magasabb szintű elsajátítására.

2.2. A csapatvezetők tiszteletben tartása

A játékos kövesse az edző és a csapatvezetők utasításait, feltéve, hogy ezek nem mondanak ellent ezen etikai normák szellemével.

2.3. Az ellenfél tiszteletben tartása

Az ellenfél éppúgy szereti a futballt, mint mi magunk, és ő is győzni akar. A mérkőzés küzdelem, de nem háború. A játékos - tekintet nélkül a mérkőzés eredményére - mindenkor tanúsítson megbecsülést az ellenfél iránt.

2.4. Az ellenfél testi épségének megóvása

A játékos ne veszélyeztesse az ellenfél testi épségét, kerülje az erőszakot és durvaságot, segítsen a sérült ellenfélnek. Kerülje az ellenfél hátrányára elkövetett csalás különböző formáit, pl. szabálytalanság vagy sérülés tettetését az ellenfél megbüntetésének kiprovokálására.

2.5. Tisztelet a játékvezetővel és segítőivel szemben; a szabályok betartása

A labdarúgás olyan játék, amelynek a szabályai egyszerűek, mindenki által megtanulhatók, érdemes ezekkel pontosan tisztában lenni. A játékvezető a szabályok legfőbb őre, akinek ítéleteit tisztelettel kell fogadni, ami egyúttal a játékosok és a csapat mentális erejének is fokmérője.

2.6. A szurkolók megbecsülése

A játékos tegyen meg mindent annak érdekében, hogy magatartása és teljesítménye a közönség számára vonzó legyen. Tartsa tiszteletben az ellenfél szurkolóit is. A bekiabálásokat nem kell mindig „meghallani”, még kevésbé reagálni rájuk. A játékos mindenkor tartózkodjon a nézők hergelésétől.

2.7. Sportszerű és példamutató magatartás a játéktéren kívül is

Az öltözői magatartás nem az indulatok – főleg nem a negatív indulatok – szabadjára engedése, sokkal inkább a felhevült játékosok megnyugtatása.

2.8. Az „anti-futball”, az időhúzás minden formájának kerülése

A pozitív játék akkor is követelmény, ha a csapat már elérte a kívánt eredményt.

2.9. Ellenállás sportszerűtlen kísértéseknek

A dopping, a korrupció, a mérkőzés eredményében való megállapodás - ideértve a fogadási csalásokat is - , akkor is etikai vétség, ha nem kerül nyilvánosságra. Az ellenfél fizikai megfélemlítése, vagy egyes játékosok „taktikai eszközként” harcképtelenné tétele nem lehet része a taktikának.

2.10. Az írott vagy elektronikus sajtónak nyilatkozva a pozitív elemek kiemelése, mások – játékosok, vezetők vagy az ellenfél bírálatának kerülése

E nyilatkozatok gyakran nagyobb nyilvánosságot kapnak, mint maga a mérkőzés; érdemes néhány pillanatig (többre általában nincs idő) meggondolni a következményeket.

2.11. A labdarúgó, mint példakép

A játékos tegyen meg mindent annak érdekében, hogy teljesítménye és magatartása járuljon hozzá a labdarúgás társadalomban elfoglalt helyének elismeréséhez és népszerűségének növeléséhez.

3. ETIKAI NORMÁK LABDARÚGÓ EDZŐK SZÁMÁRA

Az edzők etikai felfogása és magatartása kulcsfontosságú a labdarúgás etikájában. Személyiségük, morális beállítottságuk közvetlenül kihat az általuk vezetett egyesület vagy válogatott játékosainak magatartására, etikai színvonalára, sőt a nézők viselkedésére is. Szinte minden edzői szónak, döntésnek és gesztusnak erkölcsi hatása van.

3.1. A vezetésére bízott csapat fejlesztése, amely vonzóvá teszi a játékot a közönség számára

Természetes és helyes, hogy az edző a gondjára bízott csapat maximális eredményességére törekszik. Nem mindegy azonban, hogy ezt milyen eszközökkel éri el. A sportág és annak népszerűsége megköveteli a látványos, vonzó pozitív játékot.

3.2. A szaktudás megosztása az edző kollégákkal

A sportággal, fejlesztési érdekével szembeni, egyik legszebb kötelezettség a megszerzett szaktudás, elméleti és gyakorlati tapasztalatok megosztása a többi – különösen fiatalabb – edzővel. Kiemelkedő jelentősége van ennek előadásra, konzultációra való felkérés esetén.

3.3. A sportág megóvása negatív befolyásoktól, mint amilyen a rasszizmus, a durvaság, az anti-futball, a kábítószer, stb.

Ezek a veszélyek napjainkban erősebbek, mint a múltban. Nagy figyelmet kell fordítani az ilyen befolyásokra, mindent megtéve azért, hogy a játékosok ezektől mentesek maradjanak.

3.4. A nemzeti válogatottak és a saját egyesület érdekeinek egyenlő kezelése

Az edző ne akadályozza alapos ok nélkül játékosának szereplését a nemzeti válogatottban. Alapos ok lehet például a játékos betegsége, sérülése, a soron következő egyesületi mérkőzés sikerének féltése azonban nem.

3.5. Ellenállás sportszerűtlen kísértéseknek

A dopping, a korrupció, a mérkőzés eredményében való megállapodás, a „toto-csalás” stb. akkor is etikai vétés, ha nem kerül napvilágra. Az ellenfél fizikai megfélemlítése, vagy egyes játékosok „taktikai eszközként” harcképtelenné tétele nem lehet része a taktikának.

3.6. Játékosok nevelése a sportszerűség szellemére

Ez a kötelezettség az edzők legnemesebb feladata. Nem kell háttérbe szorítani az erőnléti, technikai, taktikai stb. oktatást ahhoz, hogy a játékosok megértsék és kövessék az etika szellemét, a játéktéren, az öltözőben, mérkőzésen és edzésen, sőt a mindennapi életben is. Egy csapat igazi értékét a befektetett munkával és sportszerű magatartással elért teljesítmény adja.

3.7. A játék- és versenyszabályok, valamint a játékvezetők tiszteletben tartása

A játék szellemének megőrzése elsődlegesen edzői feladat. Ide tartozik a játékosok felfogásának a szabályos játék szellemében való irányítása, a szabályok kijátszására irányuló kísérletek kerülése, továbbá a korrekt, tiszteletteljes magatartás a játékvezetőkkel szemben és ennek megkövetelése a játékosoktól.

3.8. Korrekt és példamutató magatartás az ellenféllel szemben

A sokszor emlegetett „az ellenfél nem ellenség” elv ma is érvényes. Az edző tartózkodjék például az ellenfél játékosainak szidalmazásától, velük szemben vulgáris kifejezések használatától.

3.9. Gondosság a médiával való kapcsolatban

Az edzőtől elvárható a média képviselőinek tájékoztatása, kérdéseinek – a személyiségi jogok keretein belüli – megválaszolása. Ugyancsak elvárható e nyilatkozatokban az igazsághoz és valósághoz való szigorú ragaszkodás, és a labdarúgás pozitív társadalmi értékelésének erősítése.

3.10. Speciális etikai követelmények fiatal játékosokkal, különösen gyermek labdarúgókkal foglalkozó edzőkkel szemben

A fiatalokkal foglalkozó edzőkre többletfelelősség is hárul. A fiatalok egészsége és erkölcsi nevelése fontosabb, mint a mérkőzések eredménye, fontosabb, mint akár az egyesület, akár az edző vagy éppen a szülők presztízse.

3.11. Gyermek futballistákkal foglalkozva, ugyanolyan figyelem a kevésbé tehetségesekre, mint a „nagy igézetekre”

Bizonyos életkor alatt az eredményre való kizárólagos törekvés fizikai és/vagy mentális károkat okozhat. A mérkőzéseken elért sikerek mellett érdemes kiemelni és jutalmazni az igyekezetet.

3.12. A gyerekek – nemcsak sportbeli - jövőjének gazdagítása

A játékos és családjának olyan ismeretekkel való ellátása, amelyek a fizikailag és szellemileg egészséges életvitelt segítik elő.

4. ETIKAI NORMÁK EGYESÜLETI VEZETŐK SZÁMÁRA

Az egyesületi vezetők magatartása, etikai felfogása döntő mértékben határozza meg az egyesület valamennyi tagjának, de különösen a játékosoknak sportszerű vagy sportszerűtlen viselkedését. A vezetői etika nemcsak egy-egy eset alakulására lehet kedvező vagy kedvezőtlen hatással, hanem hosszú távra is meghatározza az egyesület elismertségét.

4.1. A labdarúgás érdekeinek képviselése az egyesület szempontjából éppen úgy, mint a sportág nemzeti és nemzetközi vonatkozásában

Magától értetődő, hogy az egyesületi vezető elsődlegesen saját klubjának érdekeit képviseli. Magatartása és döntései azonban az egész sportág hazai és/vagy nemzetközi helyzetére is kihatnak. A vezetői etika kötelezettségei nem állnak meg az egyesület határainál, hanem magasabb szempontok érvényesülését is megkövetelik.

4.2. A nemzeti válogatottak és a saját egyesület érdekeinek egyenlő kezelése

A vezető ne akadályozza alapos ok nélkül játékosának szereplését a nemzeti válogatottban. Alapos ok lehet például a játékos betegsége, sérülése, a soron következő egyesületi mérkőzés sikerének féltése azonban nem.

4.3. Magánérdek alárendelése az egyesület érdekeinek

A klubját szolgáló vezető egyéni érdekei ritkán kerülnek összeütközésbe klubérdekkel. Ha mégis, akkor az etika megköveteli az érdekek mérlegelését, és csak nagyon súlyos esetben fogadja el az egyesület terhére hozott döntést.

4.4. Ellenállás sportszerűtlen kísértéseknek

A doping, a korrupció, a mérkőzés eredményében való megállapodás stb. akkor is etikai vétség, ha nem kerül napvilágra és ezért nem von büntetést maga után. A sportszerűtlen kísérletek egyik legsúlyosabb formája a fogadási csalás, amelynek minden formája és mértéke teljes ellenállást követel.

4.5. A játék- és versenyszabályok tiszteletben tartása

Az egyesületi vezető kötelessége a játék- és versenyszabályok, valamint a sportvezetéssel kapcsolatos törvények, rendeletek stb. ismerete és azok követése, személyében és az egyesület képviselőjében egyaránt.

4.6. A szurkolók helyes magatartásának elősegítése

Túl azon, hogy az egyesület felelős a szurkolóinak magatartásáért, az egyesületi vezetőknek etikai kötelessége a szurkolók magatartásának pozitív irányba való terelése. Ide tartoznak olyan eszközök, mint szurkolói ankétok, mérkőzés közben intézkedés a túlságosan felhevült drukkerek lecsillapítására stb.

4.7. Pozitív kapcsolat a többi egyesület vezetőivel

Az egyesületi vezetők összefogása, a pozitív vezetői tapasztalatok átadása nagymértékben hozzájárulhat a hazai labdarúgás színvonalának, különösen szervezetségének.

4.8. A labdarúgó szövetség törekvéseinek támogatása

A nemzeti szövetség legjobb kezdeményezései is elbukhatnak az egyesületi vezetők támogatása nélkül. Ez a támogatás egyrészt tanácsadás, másrészt az elfogadott határozatok pontos végrehajtása és tartózkodás e határozatok nyilvános bírálatától.

4.9. Pozitív kapcsolat a játékvezetőkkel

A játékvezető éppen úgy a nemzeti vagy nemzetközi labdarúgás szolgálója, mint az egyesületi vezető, még akkor is, ha szerepeik különbözőek. A játékvezetőkkel való pozitív kapcsolat nem csak az ítéletek tiltakozás nélküli elfogadását jelenti, hanem a játékosok, edzők és nézők hasonló magatartásra való ösztönzését is.

4.10. Korrekt kapcsolat a médiával

Ez a kapcsolat egyrészt a szükséges információk megadását, másrészt a személyiségi jogok kereteinek betartását, továbbá az igazsághoz és a valósághoz való feltétlen ragaszkodást jelenti.

5. ETIKAI NORMÁK A JÁTÉKVEZETŐK SZÁMÁRA

Beleértve az asszisztenseket és a tartalék játékvezetőket is

- 5.1. A fizikai és szellemi képességek fejlesztése, a lehető legjobb mérkőzés vezetés érdekében.**
- 5.2. Kellő bátorság az ítéletek meghozatalánál (beleértve a „népszerűtlenekeket” is).**
- 5.3. Teljesen pártatlanság, minden külső befolyástól (például a „fogadási csalás”) való mentesség.**
- 5.4. A játékosok épségének védelme.**
- 5.5. A szükségeset meghaladó vendéglátási gesztusok udvarias, de határozott elutasítása.**
- 5.6. Kellő tisztelet a játékosokkal és csapatvezetőkkel szemben.**
- 5.7. A játékvezetői jelentésben teljes ragaszkodás az igazsághoz.**
- 5.8. A fiatal játékvezetők fejlődésének segítése.**
- 5.9. Tartózkodás a játékvezető-kollegák nyilvános bírálatától.**
- 5.10. Asszisztensként és tartalék játékvezetőként teljes támogatás a vezető bírónak.**

6. ETIKAI NORMÁK A LABDARÚGÓ MÉRKŐZÉSEK NÉZŐI SZÁMÁRA

Ma már általánosan elfogadott igazság, hogy a mérkőzések nézői maguk is szereplői a játéknak. Magatartásukkal hozzájárulnak a mérkőzés jó vagy rossz légköréhez, rendjéhez és – ezeken keresztül – színvonalához is.

6.1. A mérkőzések hozzásegítése ahhoz, hogy ezek – az eredménytől függetlenül is – mindenki számára szórakoztató sportesemények legyenek

A mérkőzések hangulata nemcsak a játék színvonalától vagy az eredménytől, hanem a nézőtér légkörétől is függ. Igyekezzünk ezt a légkört mindannyiunk számára kellemessé, oldottá tenni.

6.2. A kedvenc csapat sikerének sportszerű támogatása

A néző, szurkoló sokat tehet csapatának sikeréért. A sportszerű biztatás, éneklés stb. pozitív hatással van a teljesítményre. Ez a pozitív hatás segíthet az átmeneti visszaesések áthidalásában is.

6.3. Felelősség a csapatért

Érdemes szem előtt tartani, hogy minden egyesület felelős szurkolóinak viselkedéséért, tekintet nélkül a mérkőzés színhelyére (hazai vagy vendég). Kár lenne, ha a kedvenc csapat éppen híveinek magatartása miatt szenvedne büntetést.

6.4. Felelősség a játékosokért

Annak a játékosnak van a legtöbb segítségre szüksége, akinek aznap a szokottnál rosszabbul megy a játék. Szidalmazás helyett a türelem és a biztatás hozzásegítheti, hogy elmozduljon a mélypontról.

6.5. A játékszabályok ismerete

Azok a nézők, akik a szabályokat ismerik, jobban tudják értékelni a mérkőzést, elbírálni csapatuk és az ellenfél teljesítményét, és jobban megértik a játékvezetői ítéleteket.

6.6. Az ellenfél tiszteletben tartása

Ellenfél nélkül nincs mérkőzés. Alapelv, hogy az ellenfél nem „ellenség”. A hozzáértő néző az ellenfél jó teljesítményét is megtapsolja.

6.7. Minden játékos, sportvezető, játékvezető és néző emberi jogainak elismerése, nemzetiségüktől, etnikai és vallási hovatartozásuktól függetlenül

E tekintetben a „zéró tolerancia” ma már általánosan elfogadott etikai elv.

6.8. A játékvezető és segítői iránti tisztelet, az ítéletek elfogadása

Játékvezető nélkül épp úgy nincs mérkőzés, mint ellenfél nélkül. Ne feledjük: a játékvezetők működése, objektivitása és ítéleteinek helyessége szigorú kritériumok szerinti ellenőrzés alatt áll.

6.9. Méltó magatartás a nemzeti himnuszok elhangzásakor

A külföldi vendég himnusza épp oly nemzeti ereklje, mint a sajátunk. Legyünk tekintettel a vendégek érzelmeire.

6.10. A sporttelep rendjének, épségének és tisztaságának megőrzése

A nézők sokat tehetnek azért, hogy a stadionok kellemes színhelyei legyenek a mérkőzésnek, és a következő alkalmakkor is érdemes legyen e sporttelepet felkeresni.